

at sørge for Børnenes Underviisning, uden at anvende nogen Tvang med Hensyn til Forældrene. Men det forekommer mig, at der bliver en Modsigelse her, naar man desuagtet lader det hele nuværende System med Multerne bestaae; man tilveiebringer derved en Halvhed i det System, man vil følge, man giver ikke alle Vedkommende en Opfordring til at søge rundt omkring, de der ere forladte, og de der trænge til en stærk Mandens Paavirkning, for ret at bringe til at indsee, hvor vigtigt det er, at Børnene ikke lades uden Kundskab om det Høiere, men man giver dem alene en Henviisning til en strengere Afbenyttelse af Multersystemet. Deri ligger efter min Mening en Uoverensstemmelse, som jeg troede, at den ærede Rigsdagsmand baade vilde kunne indsee og ogsaa vilde kunne indrømme mig. Det er et Spørgsmaal, hvilket af disse 2 Systemer der i og for sig vilde være at foretrække; jeg tilstaaer, at jeg for mit Vedkommende ikke er uden Tvivl, uagtet jeg ikke saaledes, som Engen stiller sig for mig, vilde drifte mig til at stemme for en total Forandring af hele den Fremgangsmaade, vi have brugt. Men det, som vi Alle maae være enige om, det er, at vi enten vælge den ene eller den anden Fremgangsmaade, at man enten holder sig til Frivilligheden og bruger alle de mægtige Baaben, som ogsaa den har, eller holder sig til det nu Bestaaende, at anvende Tvang imod dem, som ikke drage Omfarg for deres Børns Underviisning. Et af disse To, mener jeg, man maa vælge. Det er forffjellige Principer, naar man i de Skoler, hvor der hersker Frivillighed, uden videre udletter de Børn, som stadigt forsømme Skolen, og i andre Skoler tvinger Forældrene til at holde Børnene til Skolegang; det er aldeles forffjellige Bete, skøndt man ad begge Bete søger at fremkalde en stadig Skolegang. Det, som

jeg altsaa paa nærværende Punkt maa indvende imod Lovforslaget, er, at det er halvt, at det ikke er en saaa gjenneingribende Forandring, som først burde tiltrædes efter en heel Omdannelse af det System, som man nu følger, og jeg troer dog, at ogsaa de, der staar paa den modsatte Side, maae kunne indsee det Betænkelige, der er ved denne Halvhed, ved ikke med fuldkommen Klarhed at vide, hvilken Bete man vil betrede.

H. M. Petersen: Jeg kan ikke nægte, at jeg vilde være ligesaa glad, hvis dette Lovforslag blev til Lov, som jeg er over, at det foregaaende blev taget tilbage. Den høitærede Cultusminister har ikke kunnet see, at der i dette Forslag ligger nogen Opfordring for Forældrene til i tidligere Aar at sørge for en tidlig Modenhed for deres Børn ved en flittigere Skolegang og Underviisning, men, at der ligger en saadan Opfordring i dette Forslag er ganske vist, naar man seer hen til § 2, og seer man hen til § 1, saa kan jeg dog ikke skjønne Andet, end at det maa betragtes som en Spore, saavel for Forældre som for Børn, naar de see, at de ved flittig og stadig Skolegang og Ild kunne vinde et Aar. Jeg kan heller ikke see, at der er noget Farligt derved, da der jo ikke staaer, at de skulle udskrives, men det er naturligtvis betinget af, at deres Foresatte ansee dem for at være værdige dertil. Med Hensyn til, at Børn kunne udskrives, naar de ere 14 Aar gamle, paa hvilket som helst Trin af Duellighed, de end staae, saa troer jeg rigtignok, at, naar man efter en Gjennemsnitsberegning vil see hen til de Børn, der af vedkommende Præst ere blevne nægtede Confirmation ved 14 Aars Alderen, og man finder 10, der paa et senere Stadium have opnaaet at staae paa et høiere Trin, saa vil man maaskee finde 11, der endnu stode paa samme Punkt, om de ikke vare gaaede tilbage